

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Центр заочного, дистанційного та вечірнього навчання
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
На тему «ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НА ПРИВАТНОМУ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ»
Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Студентки 2 курсу, групи ОПмз-11с,
Баги Аліни Віталіївни

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело

_____
(підпис)

Бага А.В.

Керівник : к.е.н., доцент Кравченко О.В.

_____
(підпис)

Суми - 2022 рік

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи на тему:

«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НА ПРИВАТНОМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ»

студентки Баги Аліни Віталіївни

Трансформаційні перетворення економіки України вимагають від вітчизняних сільськогосподарських підприємств пошуку шляхів підвищення їх конкурентоспроможності. Прийняття обґрунтованих управлінських рішень і забезпечення їх реалізації неможливе без раціональної організації всієї економічної інформації. Ефективність управління підприємством значною мірою залежить від повноти, обґрунтованості і достовірності інформації, котра міститься в бухгалтерському обліку і звітності.

Мета роботи полягає у дослідженні теоретичних засад організації бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах для визначення шляхів удосконалення такого процесу у практичній діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є процес організації бухгалтерського обліку та методика складання облікової політики на сільськогосподарських підприємствах.

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних, методичних та практичних засад організації бухгалтерського обліку та особливостей облікової політики на сільськогосподарських підприємствах.

Основний науковий результат роботи полягає у такому: розроблено удосконалення Наказу про облікову політику для ПСП «Слобожанщина Агро», що дасть змогу скоротити час на запити необхідної інформації серед колег та уніфікує її; запропоновано автоматизацію обліку на підприємстві через програмне забезпечення «Дебет плюс» для полегшення процесу обробки бухгалтерської інформації та швидкого реагування на зміни в законодавчій базі; запропоновано організацію внутрішнього контролю для

визначення можливих недоліків та порушення у відображенні господарських операцій щодо їх наявності та руху та виявлення нестач.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування наданих пропозицій щодо вдосконалення організації обліку в діяльності ПСП «Слобожанщина Агро».

Результати апробації основних положень кваліфікаційної магістерської роботи розглядалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід» (02.11.2022 р., Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків).

Ключові слова: Наказ про облікову політику, облік, контроль, аналіз, сільське господарство, біологічні активи.

У ході роботи було використано методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняння та табличний методи.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є результати наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних учених, матеріали фахових видань та науково-практичних конференцій, нормативно-правові документи з регулювання обліку на сільськогосподарських підприємствах, офіційні статистичні дані функціонування сільськогосподарської галузі, матеріали власних досліджень.

Зміст кваліфікаційної випускної роботи викладено на 53 сторінках, зокрема список використаних джерел із 43 найменувань, розміщений на 6 сторінках. Робота містить 6 таблиць, 6 рисунків, а також 4 додатків, розміщених на 5 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2022 рік.

Рік захисту роботи – 2022 рік.

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Центр заочного, дистанційного та вечірнього навчання
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. зав. кафедри
к.е.н., ст.викладач
_____ Олексіч Ж.А.
(підпис)
«__» _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
студенту 2 курсу, групи ОПмз-11с
Багі Аліні Віталіївні

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи: «Організація обліку на приватному сільськогосподарському підприємстві» затверджена наказом по університету від «4» листопада 2022 року № 1016-VI
2. Термін подання студентом закінченої роботи «12» грудня 2022 року
3. Мета кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні теоретичних засад організації бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах для визначення шляхів удосконалення такого процесу у практичній діяльності підприємства.
4. Об'єктом дослідження є процес організації бухгалтерського обліку та методика складання облікової політики на сільськогосподарських підприємствах.
5. Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних, методичних та практичних засад організації бухгалтерського обліку та особливостей облікової політики на сільськогосподарських підприємствах
6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах наукових досліджень

вітчизняних та зарубіжних учених, матеріали фахових видань та науково-практичних конференцій, нормативно-правові документи з регулювання обліку на сільськогосподарських підприємствах, офіційні статистичні дані функціонування сільськогосподарської галузі, матеріали власних дослідже

7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети

Розділ 1 «Теоретичні аспекти організації обліку на приватному сільськогосподарському підприємстві» - 24 жовтня 2022 року _____

(назва – термін подання)

У розділі 1 розкрити сутність організації обліку на ПСП та розглянути особливості облікової політики, зробити висновки

Розділ 2 « Практичні аспекти обліку на приватному сільськогосподарському підприємстві» - 21 листопада 2022 року _____

(назва – термін подання)

У розділі 2 проаналізувати економічний стан ПСП «Слобожанщина Агро» і розглянути особливості облікової політики та методичні та організаційно-технічні аспекти організації бухгалтерського обліку

(зміст конкретних завдань до розділу, які має виконати студент)

Розділ 3 «Шляхи вдосконалення організації обліку на ПСП «Слобожанщина Агро» - 21 листопада 2022 р.

(назва – термін подання)

У розділі 3 запропонувати шляхи вдосконалення облікової політики та організації внутрішнього контролю ПСП «Слобожанщина Агро». _____

(зміст конкретних завдань до розділу, які повинен виконати студент)

Дата видачі завдання: «14» жовтня 2022 року

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(підпис)

Кравченко О.В.
(ініціали, прізвище)

Завдання до виконання одержав _____
(підпис)

Бага А. В.
(ініціали, прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПРИВАТНОМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	9
1.1 Економічна сутність організації обліку на ПСП та його особливості ..	9
1.2 Особливості формування облікової політики на сільськогосподарських підприємствах	14
РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПРИВАТНОМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	20
2.1 Економічна характеристика ПСП «Слобожанщина Агро».....	20
2.2 Особливості облікової політики ПСП «Слобожанщина Агро».....	24
2.3 Методичні та організаційно-технічні аспекти організації бухгалтерського обліку на ПСП «Слобожанщина Агро».....	29
РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПСП «СЛОБОЖАНЩИНА АГРО».....	32
3.1 Напрямки удосконалення облікової політики ПСП «Слобожанщина Агро».....	32
3.2 Напрямки вдосконалення внутрішнього контролю підприємства	36
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	43
ДОДАТКИ	49

ВСТУП

Ефективність організації бухгалтерського обліку на сільськогосподарському підприємстві є життєво важливою для достовірності обліково-аналітичної інформації, на основі якої суб'єкти господарювання приймають необхідні рішення в аграрному секторі економіки України та повноти інформаційного простору, що знаходиться під контролем для мінімального впливу інформаційної асиметрії серед сільськогосподарських суб'єктів.

Чинне законодавство в Україні регулює бухгалтерський облік за сферами господарської діяльності. Відтак, бухгалтерський облік, який в першу чергу ґрунтується на обліковій політиці, який здійснюється в сільському господарстві, істотно відрізняється від обліку в інших галузях економіки, перш за все, особливостями біологічних активів як об'єктів обліково-аналітичного процесу, їх інвентаризацією на сільськогосподарських підприємствах, собівартістю виробленої та реалізованої сільськогосподарської продукції, а також виявлення фактів крадіжок та відміток при списанні матеріальних цінностей. Саме тому постає необхідність у поточному аналізі практичних особливостей організації бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах.

Мета роботи полягає у дослідженні теоретичних засад організації бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах для визначення шляхів удосконалення такого процесу у практичній діяльності підприємства.

Відповідно до поставленої мети були окреслені основні завдання, зокрема:

- проаналізувати економічну сутність організації бухгалтерського обліку на ПСП та його особливості;
- визначити особливості формування облікової політики на сільськогосподарських підприємствах;

- здійснити економічну характеристику ПСП «Слобожанщина Агро»;
- охарактеризувати особливості облікової політики ПСП «Слобожанщина Агро»;
- визначити методичні та організаційно-технічні аспекти бухгалтерського обліку на ПСП «Слобожанщина Агро»;
- запропонувати напрями удосконалення облікової політик ПСП «Слобожанщина Агро»;
- визначити проблеми та перспективи розвитку організації внутрішнього контролю на ПСП «Слобожанщина Агро».

Об'єктом дослідження є процес організації бухгалтерського обліку та методика складання облікової політики на сільськогосподарських підприємствах.

Суб'єктом дослідження виступає процес організація бухгалтерського обліку на ПСП «Слобожанщина Агро»

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних, методичних та практичних засад організації бухгалтерського обліку та особливостей облікової політики на сільськогосподарських підприємствах.

У ході роботи було використано методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняння та табличний методи.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є результати наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних учених, матеріали фахових видань та науково-практичних конференцій, нормативно-правові документи з регулювання обліку на сільськогосподарських підприємствах, офіційні статистичні дані функціонування сільськогосподарської галузі, матеріали власних досліджень.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПРИВАТНОМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Економічна сутність організації обліку на ПСП та його особливості

Бухгалтерський облік відіграє життєво важливу роль у веденні сільськогосподарської діяльності, оскільки допомагає відстежувати доходи та витрати, забезпечувати дотримання вимог законодавства та надавати інвесторам, керівництву та уряду кількісну фінансову інформацію, яку можна використовувати для прийняття ефективних управлінських рішень.

З огляду на це організація бухгалтерського обліку виступає інструментом забезпечення точного та достовірного бухгалтерського обліку на підприємства, на основі якого формуються такі звіти як [1]:

- Звіт про прибутки та збитки, що надає інформацію про прибутки та збитки підприємства за поточний фінансовий чи календарний рік;
- Баланс, що дає чітке уявлення про фінансовий стан бізнесу на певну дату;
- Звіт про рух грошових коштів є сполучною ланкою між звітом про прибутки та збитки та балансом і повідомляє про грошові кошти, отримані та витрачені протягом певного періоду часу.

З огляду на основне призначення та сутність вище перелічених фінансових звітів, варто зауважити про необхідність ефективного функціонування організації обліку на сільськогосподарських підприємствах, яка прямо пропорційно впливає на відсутність колізій з вимогами чинного законодавства, достовірність бухгалтерських даних на основі яких і складають такі звіти, а також забезпечує єдиний процес обліку та звітності на підприємстві.

Належним чином організований бухгалтерський облік допомагає :

– Оцінити ефективність господарської діяльності – адже бухгалтерські записи відображають фінансові результати діяльності суб'єкта господарювання. Іншими словами, така організація допомагає зрозуміти поточний стан фінансового розвитку, відстежувати витрати, валовий прибуток та можливу заборгованість, порівняти поточні дані з попередніми бухгалтерськими записами та правильно розподілити бюджет;

– забезпечити відповідність обліку вимогам чинного законодавства адже наша країна вирізняється швидкоплинною зміною нормативних вимог, особливо це стосується правил експорту/імпорту сировини, граничної межі вартості основних засобів та малоцінних швидкозношуваних предметів, тощо, але належні системи та процеси організації бухгалтерського обліку сприяють забезпеченню відповідності законодавству;

– складати бюджети і прогнозувати майбутнє – бізнес-тенденції та прогнози базуються на історичних бухгалтерських даних, такі дані є найбільш прийнятними, якщо їх надають у відповідні строки, а інформація є чітко регламентованою та точною де у повній мірі структуровані облікові процеси підприємства;

– сформувати та представити фінансову звітність – підприємства зобов'язані подавати свою фінансову звітність до податкової служби, служби статистики, фонду соціального захисту інвалідів, тощо. Відтак, добре організований процес організації бухгалтерського обліку відіграє вирішальну роль у всіх цих сценаріях [2].

Так як добре структурований процес організації бухгалтерського обліку на підприємствах допомагає вирішити ряд задач, тому існує багато трактувань даного поняття. Поняття організації бухгалтерського обліку для сільськогосподарських підприємств розкрито в Методичних рекомендаціях і являє собою системою заходів керівника сільськогосподарського підприємства, які направлені на збір, реєстрацію та узагальнення інформації про господарську діяльність підприємства що дає змогу приймати ефективні управлінські рішення на основі правдивою та достовірної інформації.

Так, у таблиці 1.1 були представлені результати досліджень науковців щодо визначення сутності дефініції «організація бухгалтерського обліку».

Таблиця 1.1 – Визначення сутності поняття «організація бухгалтерського обліку»

Джерело	Визначення
Войналович О.П. [3]	Організація бухгалтерського обліку являє собою сукупність заходів та методів упорядкування роботи облікового персоналу, з метою виконання основних завдань бухгалтерського обліку та фінансової звітності
Кондраков Н.П. [4]	Організація бухгалтерського обліку функціонує для точного та достовірного відображення реального стану речей на підприємстві, (наприклад, використання виробничих ресурсів та кількість реалізованої готової продукції), раціонального використання праці через систему умов та елементів облікового процесу
Кузьмінський А.М., Сопко В.В., Завгородній В.П. [5]	Організація бухгалтерського обліку слугує інструментом для точного та у відповідності до вимог чинного законодавства бухгалтерського обліку, контролю та аналізу господарської діяльності підприємств. Така організація представлена у вигляді методів, способів та засобів оптимального функціонування бізнесу
Литвин Ю.Я., Олійник В.М., Палюх М.С., Семчишин М.В. [6]	Організація бухгалтерського обліку являє собою єдино організований обліковий процес для всіх працівників аналітичних служб, щодо поточного обліку, інвентаризацій, складання балансу, тощо
Литвин Ю.Я., Полторадня В.А. [7]	Сутність організації бухгалтерського обліку полягає у практичному застосуванні методів обліку, документальному оформленні первинних документів, оцінці та калькуляції вартості реалізованої продукції та стратегічному розвитку підприємства при мінімальних витратах ресурсів
Сушкевич А.Н. [8]	Організація бухгалтерського обліку – це сукупність елементів побудови облікового процесу, для отримання оперативної інформації про матеріальні, фінансові та трудові ресурси з метою прийняття ефективних управлінських рішень
Мардус Н.Ю., Брік С.В. [9]	Організація бухгалтерського обліку – цілеспрямована діяльність управлінського персоналу, покликана сформувати єдину систему методів та способів бухгалтерського обліку для забезпечення внутрішньою та зовнішньою інформацією стейкхолдерів

Враховуючи результати проведеного аналізу, можна виокремити три наукові підходи щодо визначення такого поняття, зокрема: організація бухгалтерського обліку як система; організація бухгалтерського обліку як комплекс дій, сукупність заходів, методів та способів; організація

бухгалтерського обліку як діяльність управлінського персоналу щодо забезпечення облікового процесу

Рисунок 1.1 – Вплив організації бухгалтерського обліку на сільськогосподарське підприємство та його конкурентоспроможність [10]

Дані рисунка свідчать, що процес організації бухгалтерського обліку складається з трьох частин організаційної, методичної та технологічної. Тоді як саме організаційна та технологічна частини відповідають за збір, обробку та представлення оперативної (пов'язана з щоденною господарською та операційною діяльністю організації), фінансова (облікова інформація, що

розкривається у фінансовій звітності та в інших фінансових документах), та стратегічної (оброблена бухгалтерська інформація, яка акумулюється для створення стійких конкурентних переваг на ринку робіт та послуг) інформації відповідному колу зацікавлених осіб. Методична частина відповідає за обрані заходи та прийоми на яких ґрунтується, використання елементів методу бухгалтерського обліку [11].

Слід визначити, що такий етап є основоположним та формує методіку бухгалтерського обліку, яка буде функціонувати на підприємстві. Так, бухгалтерією та керівництвом затверджуються методи калькулювання собівартості продукції, методи обліку витрат, рівень суттєвості, принципи та правила складання звітності, та багато чого іншого. Все це впливає на фінансові результати діяльності сільськогосподарського підприємства, а дотримання точності, достовірності та повноти бухгалтерських даних забезпечує прийняття таких управлінських рішень, які у майбутній перспективі позитивно вплинуть на фінансові показники господарської діяльності та підвищення його конкурентоспроможності [12].

З урахуванням того щодо сільськогосподарських підприємств ставлять як особливі так і загальні вимоги то ключовим моментом в організаційному процесі є професійне судження. Саме професійне судження пов'язує економічні інтереси та вибір облікових.

Отже, сільськогосподарська діяльність має певні відмінності в порівнянні із звичайною підприємницькою діяльністю. МСБО 41 «Сільське господарство» спрямований на встановлення стандартів бухгалтерського обліку та подання у фінансових звітах інформації, яка має бути розкрита стосовно сільськогосподарської діяльності[13].

Проведений аналіз доводить важливість організації бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах. Так, організація бухгалтерського обліку є інструментом для точного та у відповідності до вимог чинного законодавства бухгалтерського обліку, контролю та аналізу господарської діяльності підприємств. Така організація покликана оцінити

ефективність господарської діяльності за будь-який період, забезпечити відповідність обліку вимогам чинного законодавства, контролювати процес документообігу на підприємстві та приймати управлінські рішення щодо подальшого розвитку та збільшення конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства .

1.2 Особливості формування облікової політики на сільськогосподарських підприємствах

Організація обліку це механізм, який сприяє досягненню стійкості, прийняттю стратегічних рішень та досягненню конкурентних переваг. Точний та достовірний бухгалтерський облік підвищує ефективність діяльності фірми, її прибутковість і продуктивність. Основною частиною такого процесу є методична частина, яка передбачає вибір найбільш прийнятних, для виду господарської діяльності, альтернатив способів та прийомів передбачених чинними стандартами та положеннями бухгалтерського обліку та фінансової звітності, інструкцій, положень тощо [14]. На таких способах та прийомах базується документування, інвентаризація, використання синтетичних та аналітичних рахунків, застосування методу подвійного запису, оцінка майна та зобов'язань, калькулювання, бухгалтерський баланс та узагальнення даних бухгалтерського обліку на звітну дату.

Весь процес організації бухгалтерського обліку акумулюється в обліковій політиці та затверджується керівництвом підприємства. Тож, облікова політика – це правила, принципи та практики, за якими суб'єкт господарювання визнає, оцінює та звітує про економічні операції та події. Застосування облікової політики дає змогу суб'єкту господарювання розкрити свій фінансовий стан та результати діяльності . Облікова політика, що застосовується фірмою, повинна визначати, як операції та події оцінювалися у фінансовій звітності. Компанія зобов'язана не тільки

розкривати всю свою суттєву облікову політику у примітках до фінансових звітів, але й те, що застосування має бути послідовним. Ця інформація допомагає користувачам чітко зрозуміти фінансові результати та позицію компанії[15]. Застосована облікова політика повинна відповідати думці керівництва даним обставинам і найкраще підходити для справедливого та обґрунтованого представлення його фінансового результату та положення. Будь-яка конкретна компанія повинна прийняти облікову політику, щоб її фінансова звітність давала правдиве та справедливе уявлення про її діяльність.

На поточний момент розвиток агропромислового комплексу знаходиться серед пріоритетних напрямків розвитку України. Близько 43 млн гектарів є сільськогосподарськими угіддями, які обробляються підприємства та організаціями різних форм власності. З огляду на це варто дослідити особливості формування облікової політики на підприємствах, які представляють провідну галузь економіки. Проведений аналіз, визначив, що облікова політика являє собою сукупність методів і процесів, необхідних для практичної реалізації бухгалтерського процесу. Облікова політика сільськогосподарського підприємства повинна бути основою для розробки системи обліку, яка є найбільш прийнятною за особливостями та умовами діяльності бізнесу. Також вона має виконувати свої функції та відповідати очікуванням, які ґрунтуються на основних принципах та стандартах оцінки, закріплених законодавством про бухгалтерський облік.

Враховуючи той факт, що агропромисловий комплекс вирізняється з поміж інших вирощуванням та збутом живих тварин та продукції тваринництва, продуктів рослинного походження, продукції харчової промисловості, то відповідно і облікова політика таких організацій буде вирізнятися у порівнянні наприклад з іншими підприємствами. Відтак, спочатку було проаналізовано фактори, які впливають на вибір облікової політики. Так, науковець Коваль Н. І. виділяє, що облікова політика сільськогосподарських підприємств у повній мірі залежить від форми

власності та розміру організації, відносин із системою оподаткування, розроблених стратегій розвитку та технічного оснащення управлінського персоналу. Більш детальний аналіз визначених факторів знайшов своє відображення на рисунку 1.2

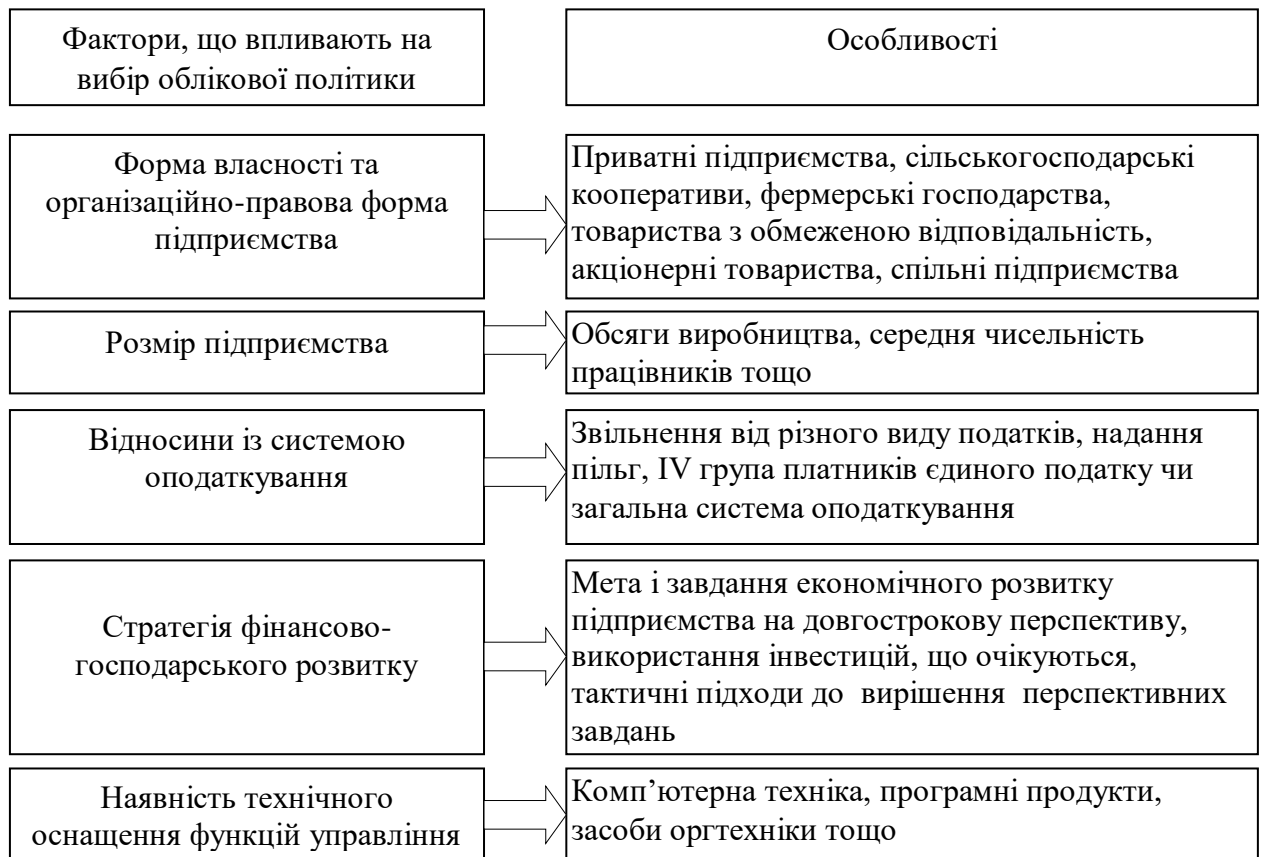

Рисунок 1.2 – Характеристика факторів, які впливають на особливості [16]

Іншим питанням, яке потребує уваги є аналіз чинного нормативно-правового поля яке регулює складання облікової політики підприємствами агропромислового комплексу та тих документів, які несуть рекомендаційних характер. Так, нами був проведений аналіз норм законодавства, на які спираються облікові працівники сільськогосподарських підприємств при розробці облікової політики. Результати дослідження відображені у таблиці 1.2, та свідчать, що облікова політика регулюється Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (далі – П(С)БО), методичними рекомендаціями Міністерства фінансів України та інструкціями.

Таблиця 1.2 – Визначення загальних особливостей елементів облікової політики сільськогосподарських підприємств

Об'єкти	Рекомендації щодо методів обліку, що відображаються в наказі про облікову політику
Необоротні активи	Регулюються П(С)БО 7 «Основні засоби» та Податковим кодексом України. Основні рекомендації щодо нарахування амортизаційних відрахувань по основним засобам. Переоцінка об'єктів основних засобів здійснюється відповідно до п.16 П(С)БО 17 «Основні засоби». Витрати пов'язані з поліпшенням стану об'єкта обліковують відповідно до п.14 П(С)БО «Основні засоби»
Витрати	Витрати відображаються в бухгалтерському обліку відповідно до П(С)БО 16 «Витрати, П(С)БО 30 «Біологічні активи» та Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції сільськогосподарських підприємств від 18.05.2001 №132. До виробничої собівартості продукції включати прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати, загальновиробничі витрати
Біологічні активи	Об'єкти обліку біологічних активів відображають у сформованому робочому Плані рахунків підприємства. Порядок оцінки біологічних активів визначається п.10 П(С)БО 30 та Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку біологічних активів від 25.12.2006 №1315
План рахунків бухгалтерського обліку	Основою для бухгалтерів є План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 №291, або спрощений План рахунків від 19.04.2001 №186. Субрахунки в сільському господарстві використовуються для потреб управління, контролю, аналізу та звітності

У таблиці окреслені загальні нормативні акти, за елементами, які властиві представникам агропромислового комплексу. Тоді як, такі науковці Михайловина С.О. та Матрос О.М. виділяють у своїх дослідженнях пооб'єктні методичні елементи, до яких відносять [17]:

– межу суттєвості – яка визначається самостійно керівництвом підприємства, а регулюється П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та Рекомендаціями Міністерства фінансів України «Про суттєвість у бухгалтерському обліку та звітності»;

- тривалість операційного циклу – регулюється розділ 1 П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», проте встановлюється керівництвом самостійно;
- складання окремого балансу відокремленими підрозділами – залежить від необхідності складання такої звітності та наявності окремих підрозділів, регулюється розділом 2 П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;
- періодичність та об'єкти проведення інвентаризації – встановлюється керівництвом самостійно окрім обов'язкових законодавчо визначених випадків, регулюється ч.2 с.10 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»;
- строк корисного використання основних засобів – встановлюється керівництвом самостійно, але не менше мінімально допустимих строків корисного використання визначених у п.23 П(С)БО 7 «Основні засоби».[18]

Таким чином, більшість нормативних актів в Україні, які регулюють окремі аспекти облікової політики мають рекомендаційний характер, а бухгалтерією та керівником обирається найбільш прийнятний метод із запропонованих альтернатив, чи визначається самостійно в залежності від кількості робітників, об'ємів виробництва, об'єктів обліку тощо.

Також варто відзначити, що формування облікової політики на сільськогосподарських підприємствах відбувається поетапно. Спочатку створюється відповідна служба чи визначається окрема посадова особа, яка буде нести відповідальність за ведення бухгалтерського обліку на сільськогосподарському підприємстві. Така служба чи особа наділяється певними обов'язками та повноваженнями яким має дотримуватися у ході складання облікової політики та у процесі господарської діяльності загалом. Наступний етап організації облікової політики є підготовчим та полягає у визначенні об'єктів бухгалтерського і податкового обліку, щодо яких повинна бути розроблена облікова політика аграрного підприємства, також

на цьому етапі відбувається аналіз законодавства, яке регулює обрані напрямки, розділи та об'єкти обліку. Після настає основний етап формування облікової політики, який закладається у виборі ефективних елементів облікової політики, розробка інформаційного забезпечення, складання дієвого наказу про облікову політику та розробка додатків до нього. І завершальним етапом є затвердження наказу про облікову політику на сільськогосподарському підприємстві, ознайомлення з ним певного кола відповідальних осіб (облікових працівників підприємства), введення в дію та забезпечення контролю за виконанням основних його елементів[20].

Окрім того, що облікова політика має бути сформована у відповідності до особливих факторів господарської діяльності та відповідати нормам законодавства, управлінському персоналу ще важливо унеможливити формальність облікової політики та дублювати пункти нормативно-правових актів; неактуальність окремих аспектів облікової політики через зміну, наприклад законодавчо визначної мінімальної вартості основних засобів; неструктурований зміст облікової політики, я деякі питання висвітлені не в повному обсязі, або не висвітлені взагалі; не передбачено додатків до облікової політики у вигляді робочого плану рахунків, графіку документообігу, тощо.

Отже, аналіз облікової політики підприємства, говорить про те, що повинні самостійно обирати відповідні методи обліку, щоб забезпечити правдиве уявлення про свою господарську діяльність. Ці рішення відображені в обліковій політиці суб'єктів господарювання є основою для складання та інтерпретації їх фінансової звітності, тобто фінансового стану, результатів діяльності та грошових потоків за період. аналіз особливостей формування облікової політики на підприємствах агропромислового дав змогу виокремити деякі особливості, які притаманні такому виду діяльності. Проведений аналіз допоможе у подальшому практичному аналізі особливостей облікової політики сільськогосподарського підприємства та сприятиме виокремленню її основних переваг та недоліків.

РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПРИВАТНОМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

2.1 Економічна характеристика ПСП «Слобожанщина Агро»

На сьогоднішній день агропромисловий комплекс займає лідируючі позиції поміж інших галузей промисловості представлених на території України. Відтак, вітчизняна сільськогосподарська продукція експортується більше ніж у 40 країн світу, а щороку агросектор приносить близько 40% валютної виручки [22]. На основі того, що агропромисловий комплекс є локомотивом української економіки, базою дослідження було обрано сільськогосподарське підприємство, а саме Приватне сільськогосподарське підприємство «Слобожанщина Агро» (далі – ПСП «Слобожанщина Агро»).

Протягом двадцятирічного досвіду вирощування та продажу сільськогосподарської продукції основним видом діяльності ПСП «Слобожанщина Агро» є вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур (код КВЕД 01.11). Також варто відзначити, що досліджуване підприємство входить до Групи компаній ІМС S.A., чия консолідована фінансова звітність являється публічною.

Фінансова звітність ПСП «Слобожанщина Агро» формується відповідно до принципів Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) та основних принципів облікової політики. Дана фінансова звітність представляє собою повний комплект фінансової звітності, яка підготовлена за рік. Датою першого застосування МСФЗ ПСП «Слобожанщина Агро» вважається 1 січня 2018 року. Фінансова звітність 2019 року складалася зі звіту про фінансовий стан, звіту про сукупний дохід, звіту про рух грошових коштів, звіту про зміни у капіталі, а також порівняльної інформації за попередній рік, підготований за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року. Тоді як фінансова звітність що формувалася до 2018 року ПСП «Слобожанщина Агро» відповідала вимогам П(С)БО.

У ході підготовки звітності відповідно за МСФЗ та чинного вітчизняного законодавства обліковий персонал ПСП «Слобожанщина Агро» використовував свої знання стандартів та інтерпретацій, фактів і обставин, а також облікову політику, яка застосовувалася на дату підготовки повного комплексу фінансової звітності за МСФЗ.

Тож, вважаємо за необхідне проаналізувати звітність ПСП «Слобожанщина Агро» за останні три роки. Динаміка фінансових показників ПСП «Слобожанщина Агро» відображена у таблиці 2.1 [23].

Таблиця 2.1 – Фінансові показники діяльності ПСП «Слобожанщина Агро» протягом 2018-2020 років (тис.грн)

Показник	2018	2019	2020	Відхилення 2020-2018 (+/-)
Дохід	619156,00	784269,00	868093,00	248937
Собівартість реалізації	(404247,00)	(466365,00)	(517753,00)	-113506
Валовий прибуток	214909,00	317904,00	350340,00	135431
Адміністративні витрати	(17456,00)	(19300,00)	(20735,00)	-3279
Витрати на збут	(72669,00)	(117319,00)	(113645,00)	-40976
Інші операційні доходи	7378,00	19090,00	12379,00	5001
Інші операційні витрати	(19505,00)	(28809,00)	(13474,00)	6031
Операційний прибуток	112657,00	171566,00	218865,00	106208
Фінансові витрати	(3681,00)	(45830,00)	10432,00	14113
Курсові різниці	(721,00)	6754,00	(12534,00)	-11813
Прибуток до оподаткування	108255,00	132490,00	212763,00	104508
Доходи (витрати) з податку на прибуток	-	-	-	-
Чистий прибуток	108255,00	132490,00	212763,00	104508
Інший сукупний дохід	-	-	-	-
Резерв переоцінки	-	-	1312,00	-
Всього інший сукупний дохід	-	-	1312,00	-
Всього сукупний дохід	108255,00	132490,00	214075,00	105820

Дані таблиці, підтверджують той факт, що з кожним роком ПСП «Слобожанщина Агро» нарощує кількість вирощеної сільськогосподарської продукції, що пропорційно впливає на підвищення сукупного доходу. Так, станом на 2020 рік досліджуване підприємство акумулювало на 105820 тис грн сукупного доходу більшу у порівнянні з аналогічним показником 2018

року. Також варто відзначити, що зі збільшення кількості оброблених земель та відповідно вирощеної на них продукції збільшуються і витрати, зокрема: адміністративні витрати підвищилися на 18,78%, витрати на збут на 56,39%, тоді як інші операційні витрати скоротилися на 30,92% при порівнянні 2020 року з 2018 роком.

Враховуючи той факт, що фінансові показники господарської діяльності ПСП «Слобожанщина Агро» у динаміці зростають то варто проаналізувати обсяги реалізації сільськогосподарської продукції даним підприємством. Результати аналізу представлені на рисунку 2.1.

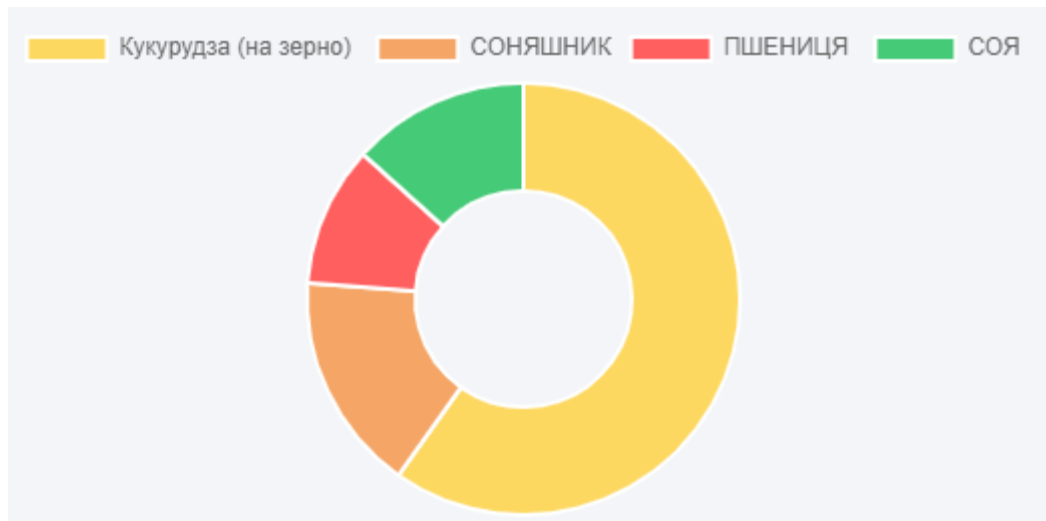

Рисунок 2.1 – Обсяг реалізованої продукції у 2019 році ПСП «Слобожанщина Агро»

Дані рисунку свідчать, що у 2019 році, досліджуване підприємство реалізувало 13954 тис. тонн кукурудзи, 3828 тис. тонн соняшнику, 2456 тис. тонн пшениці та 3101 тис. тонн сої. Тоді як у 2018 році кількість реалізованої кукурудзи була більшою на 418 тис. тонн, тоді як кількість реалізованої пшениці скоротилася на 857 тис. тонн. Загальна кількість реалізованого соняшнику у 2018 році скоротилася, але лише на 2,03%. Щодо сої то у 2019 році кількість реалізованої продукції була вищою на 175 тис. тонн у порівнянні з 2018 роком.

Відтак, кількість реалізованої продукції ПСП «Слобожанщина Агро» загалом з кожним роком збільшується, визначена динаміка в основному залежить від попиту на сільськогосподарську продукцію, яку формують основні замовники, зокрема: ПрАТ «Вирівське ХПП», ПАТ «Млибор», ПрАТ «Бобровицьке ХПП», тощо.

Щодо організаційної структури ПСП «Слобожанщина Агро» то вона представлена різними відділами, зокрема виробничими, економічними та управлінськими.

Щодо такої структури варто зауважити, що вона не є досконалою, адже в повній мірі не відображає всі структурні підрозділи, які фактично функціонують на підприємстві. Однією із таких причин є те, що така організаційна структура не переглядалася з 2009 року, так як облікових персонал не вбачає в цьому необхідності, тоді як штат за останні дванадцять років суттєво змінився. Відповідно до технологічного прогресу з'явився відділ технічного забезпечення, управлінського обліку, та відділ збуту. Тож, необхідно таку організаційну структуру удосконалити для виокремлення центрів відповідальності та здійснення контролю за кожним господарським процесом ПСП «Слобожанщина Агро»[23].

Отже, за проведеним дослідженням підприємства ПСП «Слобожанщина Агро» можемо зробити висновки про позитивну динаміку показників діяльності підприємства на основі даних за останні роки діяльності. За проаналізовані остатні роки підприємство тільки покращує свої показники свої показники. Та нарощує обсяги виробництва сільськогосподарської продукції, що в свою чергу збільшує дохід підприємства. Це показує гарну роботу підприємства та розвиток даного підприємства.

2.2 Особливості облікової політики ПСП «Слобожанщина Агро»

Сучасні умови господарювання вимагають від управлінського персоналу прийняття оперативних та ефективних рішень щодо подальшого розвитку бізнесу. Одним із інструментів який впливає на об'єктивність інформації, якою оперує керівництво є грамотно розроблена облікова політика.

Так, на досліджуваному підприємстві ПСП «Слобожанщина Агро» інформація яка відображається у обліковій політиці з метою формування та подання фінансової звітності базується на основі принципів, методів і процедур визначених міжнародними стандартами фінансової звітності та окремими вітчизняними рекомендаціями та інструкціями.

Облікова політика підприємства була створена та затверджена Наказом «Про облікову політику» від 17 лютого 2001 року, діючим на той час директором ПСП «Слобожанщина Агро». З моменту прийняття така політика декілька разів переглядалася, а у 2018 році у зв'язку з переходом на МСФЗ до такої політики мали б внести зміни. Хоча додаткового наказу нами так і не було опрацьовано, проте фактично на досліджуваному сільськогосподарському підприємстві функціонує нова облікова політика відповідно до вимог та принципів МСФЗ[24] .

Облікова політика ПСП «Слобожанщина Агро» відповідає всім вимогам чинних МСФЗ, дотримання яких забезпечує достовірне подання інформації в фінансовій звітності, а саме, доречної, достовірної, зіставної та зрозумілої інформації. Також варто відзначити, що облікова політика ПСП «Слобожанщина Агро» є стислою за змістом, основна частина якої присвячена розкриттю методології обліку на підприємстві.

Перші пункти даного документа присвячені стислому визначенню операційної, інвестиційної, фінансової та надзвичайної діяльності підприємства. Хоча в Наказі не розкрито, які саме види діяльності відносити до операційної, проте є посилання на Статут підприємства, в якому вони

зафіксовані. Документом затверджено, що інвестиційна діяльність товариства полягає в придбанні та реалізації фінансових інвестицій. Також підприємство може здійснювати фінансову діяльність, результатом якої вважаються зміни розміру власного та позикового капіталу. Під надзвичайною подією необхідно вважати подію або операцію, яка відрізняються від звичайної діяльності та не очікується, що вона буде періодично повторюватися[25].

Найбільший блок облікової політики стосується методики ведення бухгалтерського обліку. Даний блок регламентує порядок визнання активів та зобов'язань товариства, їх оцінку, порядок обліку. Більш детальну інформацію, яка відображається у обліковій політиці ПСП «Слобожанщина Агро» представлена у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Характеристика основних положень облікової політики ПСП «Слобожанщина Агро» щодо активів

Основні положення	Характеристика
Основні засоби	<p>Основні засоби оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення, визнаних після дати переоцінки. Оцінка справедливої вартості проводиться досить часто, щоб переконатися в тому, що справедлива вартість переоціненого активу суттєво не відрізняється від його балансової вартості, але не рідше, ніж раз на 5 років.</p> <p>Амортизація основних засобів розраховується прямолінійним методом протягом таких строків корисної експлуатації: будівлі 10-85 років; обладнання 5-30 років; транспортні засоби 5-25 років; інше 5-30 років</p>
Фінансові інвестиції	<p>Інвестиції в дочірні компанії обліковуються за собівартістю за мінусом резерву знецінення, який відображається як витрати у періоді, коли знецінення мало місце</p>
Біологічні активи	<p>Підприємство оцінює біологічний актив при первісному визнанні та на кожну дату балансу за його справедливою вартістю за мінусом витрат на продаж, за винятком випадків, коли справедливу вартість не можна виміряти достовірно</p>
Запаси	<p>Запаси оцінюються за найменшою з двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Сільськогосподарська продукція, яку суб'єкт господарювання зібрав як урожай своїх біологічних активів, оцінюються після первісного визнання за їхньою справедливою вартістю мінус витрати на продаж на місці збирання врожаю. Ця величина є собівартістю запасів на таку дату. Списання запасів з балансу відбувається з використанням методу ФІФО</p>

Продовження таблиці 2.2

Нематеріальні активи	Нематеріальні активи, які були придбані окремо, при первісному визнанні оцінюються за первісною вартістю, а надалі обліковуються за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення. Амортизація нематеріальних активів відображається у звіті про сукупний дохід на систематичній основі протягом строку їх корисного використання
Фінансові інструменти	Фінансові активи та фінансові зобов'язання відображаються у звіті про фінансовий стан, коли Товариство стає стороною договірних положень цього інструменту.
Фінансові активи	
Фінансові зобов'язання	
Гроші та грошові еквіваленти	Всі покупки або продажі фінансових активів визнаються на дату здійснення торгів. Усі визнані фінансові активи надалі оцінюються в повному обсязі за їх амортизованою вартістю або справедливою вартістю, залежно від класифікації фінансових активів.
	Усі фінансові зобов'язання оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки або за справедливою вартістю через прибуток чи збиток. Фінансові зобов'язання включають торговельну та іншу кредиторську заборгованість, позики та класифікуються як фінансові зобов'язання за амортизованою вартістю
	Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові грошові кошти та кошти на рахунках у банках. Звіт про рух грошових коштів складено за прямим методом.

Відповідно до облікової політики відображення в балансі ПСП «Слобожанщина Агро» активів повинно здійснюватися на основі загальної умови визнання, передбаченою МСФЗ, для достовірного визначення, оцінки та отримання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з їх використанням.

Для кращого розуміння методологічних аспектів обліку, що використовуються на ПСП «Слобожанщина Агро», розглянемо детально облікову політику товариства в цьому напрямі.

Методологічний блок даного документа спершу розкриває інформацію щодо методики обліку основних засобів, нематеріальних активів, фінансових інвестицій, біологічних активів, запасів, фінансових інструментів у розрізі фінансових активів та зобов'язань, а також гроші та грошові еквіваленти.

Особлива увага облікового персоналу ПСП «Слобожанщина Агро» приділяється основним засобам, які оцінюються за справедливою вартістю. Так, для визначення їх справедливої вартості станом на 31 грудня 2020 незалежним оцінювачем ТОВ «Ассет Експерт» (Сертифікат ODS № 905/19 від 28 листопада 2019 року, виданий Фонд державного майна України) було проведено незалежну оцінку будівель, виробничого обладнання та транспортних засобів компанії відповідно до Міжнародних стандартів оцінки.

Більшість будівель та споруд оцінювались за допомогою методу витрат. Інші позиції основних засобів оцінювались, використовуючи метод ринкової вартості. Ринковий підхід використовує ціни та іншу відповідну інформацію, сформовану ринковими операціями, щодо однакових або подібних активів. Метод витрат визначає витрати на створення активів у їхньому теперішньому стані та розглядає їхній залишковий термін корисного використання або визначає справедливую вартість як амортизовану вартість заміщення. Витратний підхід застосовувався лише у тих випадках, коли не було можливості використовувати ринковий підхід.[26]

Наступні фактори враховувались при визначенні справедливої вартості будівель ПСП «Слобожанщина Агро» за методом витрат:

- вартість побудови об'єкта базується на вартості необхідних матеріалів та будівельних робіт на дату оцінки;
- очікуване використання активу оцінюється на основі очікуваної потужності або фізичного стану активу;
- технічне або комерційне застарівання, а також фізичний знос.

Станом на 31 грудня 2020 та 31 грудня 2019 компанія провела оцінку наявності знецінення. В рамках аналізу підприємство розглядалось як єдина одиниця, що генерує грошові кошти. За результатами проведеного тесту, знецінення виявлено не було (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3 – Результати оцінки наявності знецінення основних засобів на ПСП «Слобожанщина Агро» протягом 2019-2020 років

Основні засоби	31.12.2019	31.12.2020
Виробниче обладнання	44480,00	53136,00
Транспортні засоби	5254,00	6987,00
Інші активи	202,00	186,00
Разом	49936,00	60309,00

Варто відзначити, що облікова політика сільськогосподарського підприємства орієнтована на точне та достовірне формування фінансової звітності при застосуванні МСФЗ, які належать до його операцій і які набули чинності для річних періодів, що закінчилися 31 грудня 2020 року. Обліковий персонал ПСП «Слобожанщина Агро» оцінює вплив застосування нових стандартів, що почали діяти з 01 січня 2020 року, а саме Концептуальна основа фінансової звітності, МСБО 1 «Подання фінансової звітності», МСБО 8 «Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки», МСБО 10 «Події після звітного періоду», МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність», МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», як несуттєвий[27].

Таким чином, проведений аналіз особливостей облікової політики ПСП «Слобожанщина Агро» свідчить що 2019-2020 роки є перехідними до складання звітності за міжнародними стандартами. Так, фактично на підприємстві функціонує нова облікова політика, яка відповідається нормам та вимогам міжнародного законодавства, проте керівництво не затвердило її відповідним наказом. Отже, обліковим персоналом досить точно охарактеризовані всі методологічні блоки та особливості їх відображення в обліку. Звичайно існують аспекти, які потребують уточнення, хоча, вважаємо, що облікова політика ПСП «Слобожанщина Агро» розроблена на досить високому рівні, а її дотримання в майбутній перспективі позитивно вплине на фінансові показники діяльності сільськогосподарського підприємства та підвищуватися конкурентоспроможність бізнесу

2.3 Методичні та організаційно-технічні аспекти організації бухгалтерського обліку на ПСП «Слобожанщина Агро»

Агропромислові комплекси, сільськогосподарські підприємства, фермерські господарства та інші суб'єкти господарювання в аграрному секторі економіки України, будучи відкритими системами, використовують інформаційні потоки в господарській діяльності для прийняття управлінських рішень. Для них важливо володіти знаннями про своїх зовнішніх контрагентів і про всі внутрішні бізнес-процеси. Обсяги цих інформаційних потоків надзвичайно великі, тому вимагають високого якісного рівня узагальнення та конкретизації. На виконання цих завдань спрямована організація бухгалтерського обліку.

Акумульована інформація працівниками обліково-аналітичних служб конкретизує конкретні сфери бухгалтерського обліку ПСП «Слобожанщина Агро», такі як: облік біологічних активів, заробітна плата, оренда землі та оподаткування, інвентар, сільськогосподарська техніка тощо [28].

Додатково облікова інформація включає підсистему контролю для забезпечення об'єктивності, надійності та ефективності системи сільськогосподарського обліку. Обліково-аналітична інформація використовується в управлінні, а також при плануванні та прогнозуванні подальшої діяльності ПСП «Слобожанщина Агро».

Поряд з внутрішніми цілями організація бухгалтерського обліку на ПСП «Слобожанщина Агро» призначена для прийняття рішень керівництвом. Крім того, більшість інформації акумульованої обліковим персоналом містить дані про визнані витрати, а також собівартість виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції, що використовується для визначення суми податкових платежів. Відтак, обліковим персоналом ПСП «Слобожанщина Агро» визначено, що організація бухгалтерського обліку глобально має виконувати такі завдання:

- формувати обліково-аналітичні системи збереження та руху майна сільськогосподарського підприємства;
- здійснювати моніторинг права власності на майно та визначати рівень відповідальності контрагентів у рамках обліково-аналітичної системи;
- забезпечити належний рівень ефективності управління сільськогосподарським підприємством;
- здійснювати моніторинг правових та соціально-економічних наслідків господарської діяльності у звітному періоді [29].

Звичайно, для виконання вищенаведених завдань на ПСП «Слобожанщина Агро» має працювати персонал, знання якого у повній мірі будуть відповідати посадовим вимогам. Так, середньоспискова кількість працівників за 2020 рік становила 263 співробітника, з яких: виробничий персонал – 179 осіб, адміністративний персонал – 84 особи.

Поміж адміністративного персоналу вагому кількості працівників складає відділ бухгалтерії 9 осіб, де провідну роль займає головний бухгалтер, який контролює процес ведення бухгалтерського та податкового обліку, контролює суми заборгованостей з дебіторами та кредиторами, а також формує річну фінансову звітність та проміжну звітність на вимогу керівництва. Інші посадові особи відділу бухгалтерії розподілені за такими ділянками, як:

- заступник головного бухгалтера (1 особа) – відповідає за точність та достовірність даних відображених у бухгалтерських програмних продуктах у порівнянні, наприклад, з банківськими виписками, відповідає за касові операції і формує прибуткові та видаткові касові ордери;
- бухгалтер з обліку кадрів та заробітної плати (2 особи) – відповідають за розрахунок відпусток, лікарняних листків, обчислення податків та внесків; нарахування заробітної плати за окладами, тарифними ставками, відрядами; кадровий облік по співробітникам, тощо[30];

- бухгалтер з обліку біологічних активів (1 особа) – відповідає за облік від введення первинних документів до формування бухгалтерської та оперативної звітності щодо біологічних активів;
- бухгалтер з оренди землі та майна (2 особи) – відповідають за нарахування сум орендної плати, яка підлягає сплаті; формують регламентовану звітність щодо використовуваних земельних ділянок; ведення обліку землі та ділянок у розрізі договорів;
- бухгалтер з обліку транспорту і техніки сільськогосподарського призначення (1 особа) – відповідає облік палива, облік матеріалів, які використовуються для ремонту транспорту та техніки, тощо.
- фінансист (1 особа) – відповідає за підготовку управлінської звітності, аналізує внутрішні та зовнішні ризики скорочення кількості замовлень, тощо.

Також варто відзначити, що кожен бухгалтер відповідної ділянки має свою посадову інструкцію, з якою ознайомлювався перед початком роботи на ПСП «Слобожанщина Агро».

Отже можна сказати, що персона на ПСП «Слобожанщина Агро» в достатній кількості для того що виконувати всі процеси обліку на високому та кваліфікаційному рівні. Кожен працівник має свою посадову інструкцію та певні обов'язки. Тож працівники бухгалтерії можуть якісно виконувати всі облікові процеси та поставлені перед ними задачі.

РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПСП «СЛОБОЖАНЩИНА АГРО»

3.1 Напрямки удосконалення облікової політики ПСП «Слобожанщина Агро»

ПСП «Слобожанщина Агро» значну увагу приділяє питанням підвищення інвестиційної привабливості, саме тому ще у 2018 році підприємство почало складати звітність відповідно до міжнародних стандартів. На сьогодні підприємство вже має трирічний досвід подання звітності за МСФЗ, проте внесення відповідних змін до Наказу про облікову політику не відбувалося.

Варто відзначити той факт, що працівники бухгалтерії користуються електронною версією облікової політики. Тож вважаємо, що потрібно застосувати зміни до Наказу про облікову політику підприємства та внести інформації про подання звітності за міжнародними стандартами. Що в свою чергу закріпить інформацію про подання звітності за МСФЗ[31].

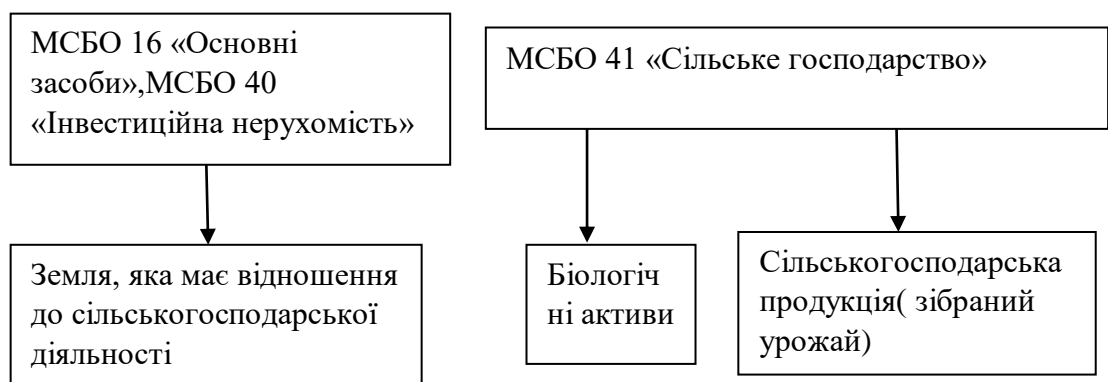

Рисунок 3.1 - Застосування МСФЗ для обліку статей, які пов'язані з сільськогосподарською діяльністю

Також ми звернули увагу на такі елементи Наказу про облікову політику як: оренда, визнання доходу, знецінення активів. Відзначимо, що всі відображені елементи відповідають принципам та вимогам міжнародних

стандартів, проте в українських реаліях необхідно уточнювати інформацію, щодо термінів договорів, визнання доходів у розрізі послуг та товарів, відображення таких елементів у звітності, тощо. Тож пропонуємо розкрити інформацію по даним елементи та внести зміни до Наказу про облікову політику (додаток Б). Це дасть змогу скоротити час на запити необхідної інформації серед колег та уніфікує її[32].

Враховуючи специфіку діяльності даного підприємства є важливими питання є розкриття інформації про облік біологічних активів в Наказі про облікову політику. Так, вважаємо за потрібне внести інформацію, що визначає елементи облікової політики біологічних активів таких як: об'єкт бухгалтерського обліку, строк корисного використання, визначення справедливої вартості, перелік і склад статей калькулювання собівартості продукції, база розподілу загальновиробничих витрат рослинництва і тваринництва, методи нарахування амортизації, що обліковуються за первісною вартістю(додаток В, додаток Г).

На даний час ми спостерігає швидкий розвиток інформаційних технологій, які торкаються всіх сфер діяльності. Аграрний бізнес це не обійшло стороною, тому облік на сучасному підприємстві вимагає автоматизації Використання програмних продуктів у процесі здійснення господарської діяльності, спрощують процес обробки бухгалтерської інформації та допомагають швидко реагувати на зміни в законодавчій базі.

Сьогодні в більшості сільськогосподарських суб'єктів України частково децентралізовані обліково-аналітичні системи автоматизовані завдяки інформаційним технологіям, розробленим спеціалізованими науково-дослідними інститутами, або програмам, створеним у вигляді так званих доповнень на базі програмного забезпечення Accent, BAS. Підприємство», «1С:Підприємство» та ін.

Фактично на ПСП «Слобожанщина Агро» використовується програмне забезпечення «1С:Підприємство», проте його використання не підкріплене ні договором, ні додатковими умовами про обслуговування, що ставить під

сумнів оновлення програми відповідно до вимог податкового законодавства та міжнародних стандартів. Тому керівництву варто переглянути умови обслуговування кожного із постачальників бухгалтерських програмних продуктів та обрати найбільш оптимальний як за ціною, так і за функціональними можливостями[33].

Проаналізувавши функціональне наповнення різних програмних продуктів, які на даний час популярні. Було визначено, що для вирішення даної проблеми найкращим варіантом є програма «Дебет плюс».

На даний час важливо, щоб програмне забезпечення мало сертифікацію та дозволяло працювати без остраху перевірок. Саме запропоноване програмне забезпечення має сертифікат. «Дебет плюс» розроблене в Україні та передбачене для України, що дає незалежність від інших поставок та конфігурацій. Дана розробка покриває можливості ведення бухгалтерського обліку для сільськогосподарських підприємств повністю. Також перевагою даної продукту є те, що відразу встановлюється конфігурація з усіма передбаченими налаштуваннями та додається пакет методичних інструкцій у роботі з програмним забезпеченням Система дозволяє вести бухгалтерський та податковий облік різних форм діяльності такі як: рослинництво, тваринництво, переробка та торгівля сільськогосподарською продукцією. Дана програма має так підсистеми:

- Управління торгівлею та ТМЦ
- Зведення бухгалтерського балансу
- Облік банківських операцій
- Облік касових операцій
- Управління основними засобами
- Облік заробітної плати
- Автотранспорт
- Оновлення
- Корпоративний облік ОЗ
- Синхронізація баз даних

– Адміністрування

Програма побудована таким чином, що при переході на будь яку з підсистем програма буде автоматично перебудовувати список первинних документів, звітних форм, довідникової інформації [34].

Також зручності даній програмі додає те, що облік банківських операцій повністю автоматизований і є можливість імпортувати виписки з більшості клієнт банків, які працюють на території України.

І відповідно до обліку є можливість сформуванню регламентовану звітність по заробітній платні Також в даній програмі реалізовано та автоматизованого облік кадрів та заробітної платні відповідно до специфіки сільськогосподарських підприємств такі як:

- бригадні наряди,
- відрядні наряди,
- можливість нараховувати заробітну платню шляховими листами
- доплата у святкові дні нічні та вечірні.

В програмі ми виявили недолік відсутність формування звіту по формі №1-ПВ, але для спрощення роботи його заповнення розробники даного програмного забезпечення додали окремий блок «статистичні дані по заробітній платі». В цьому блоці можна зробити розподіл по заробітній платі, зведення по заробітній платі зведення по відпрацьованому часу, сформуванню реєстр по лікарняних, сформуванню заявку розрахунок на відшкодування лікарняних, сформуванню повідомлення про виплату лікарняних за рахунок Фонду соціального страхування. Також ж можливість формуванню та роздруковувати довідки по середній заробітній платі для отримання субсидій, кредитування для проведення індексацій пенсій. Все що потрібно для того щоб прозвітуватися по працівникам підприємства системою передбачено.

Відповідно до стандартів звітності є можливість формуванню регламентовану звітність та отримувати інформацію про стан та діяльність

підприємства. Дане рішення централізує всю інформацію на підприємстві, що дає можливість управляти обліковими потоками.

Отже, на досліджуваному підприємстві необхідне ефективне функціонування облікової політики, яка буде передбачити всі можливі господарські операції та сприятиме реалізації ефективних рішень, спрямованих на досягнення фінансово-економічної стійкості, а також підвищення рівня конкурентоспроможності ПСП «Слобожанщина Агро».

Також є необхідністю застосування програмного забезпечення так, як це полегшить роботу підприємства. Тому для вирішення даної проблеми пропонуємо програму для використання на підприємстві «Дебет плюс». Дана програма має ряд переваг таких як :

- сертифікована програма
- постійне оновлення
- зв'язок з консультантами
- навчання користування програмою
- зручний інтерфейс
- легка у використанні

Тому на нашу думку саме впровадження програми «Дебет плюс» буде найкращим варіантом для автоматизації обліку на підприємстві ПСП «Слобожанщина Агро»

3.2 Напрямок вдосконалення внутрішнього контролю підприємства

Для кожного підприємства є необхідним розробка документообігу на підприємстві. Це в свою чергу забезпечить:

- стабільну роботу бухгалтері
- своєчасну обробку документів
- своєчасне прийняття ефективних управлінських рішень

Так, у процесі аналізу внутрішньої документації сільськогосподарського підприємства нами не було виявлено відповідних

документів, які б регламентували документообіг. Хоча, ПСП «Слобожанщина Агро» для оформлення господарських операцій використовує такі первинні документи як: прибутковий та видатковий касові ордери, касовий звіт, акт приймання-передачі основних засобів, акт на введення в експлуатацію основних засобів, акт на списання основних засобів, інвентарна картка основних засобів, доручення, журнал видачі доручень, лімітно-забірна карта, картка складського обліку, прийомна квитанція накладна, посвідчення якості на кожну партію продукції, накладна по виробітку, звіт про виробництво, акти про відвантаження, товарно-транспортна накладна, подорожній лист вантажного і легкового автомобіля; розрахунково-платіжна відомість; таблиць використання робочого часу та ін[35].

Рисунок 3.2 - Схема організації документообігу

У процесі оформлення первинних документів обліковий персонал ПСП «Слобожанщина Агро» керується вимогами до змісту та оформлення, які передбачені Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку.

Відтак, можна зробити висновок, що такому аспекту обліковий персонал ПСП «Слобожанщина Агро» не приділив значної уваги, хоча графіки документообігу, схеми спрощують процес звітування та контролю за кожною ланкою підготовки фінансової звітності. Тому вважаємо запропонувати ввести графік документообігу для вдосконалення роботи бухгалтерії (Рисунок 3.2)[36].

Рисунок 3.3 - Завдання проведення інвентаризації

Іншим аспектом, який потребує вдосконалення на нашу думку є у внутрішній документації ПСП «Слобожанщина Агро» порядок проведення та оформлення інвентаризації. Основні завдання, які мають виконуватися у ході проведення інвентаризації (Рисунок 3.2).

Відповідальність за організацію інвентаризації покладено на керівника та головного бухгалтера, які мають створити необхідні умови для її проведення, визначити об'єкти та строки проведення інвентаризації.

Враховуючи існуючі активи та зобов'язання ПСП «Слобожанщина Агро» на підприємстві затверджені терміни проведення інвентаризації для кожного об'єкта (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1 – Терміни проведення інвентаризації різних об'єктів на ПСП «Слобожанщина Агро».

Об'єкт інвентаризації	Термін проведення
Основні засоби	Один раз на рік, 1 листопада звітного року
Нематеріальні активи	Один раз на рік, 1 грудня звітного року
Незавершені капітальні вкладення	Один раз на рік, 1 грудня звітного року
Незавершене виробництво	На кінець кожного кварталу
Незакінчений капітальний ремонт і витрати майбутніх періодів	Один раз на рік, на 31 грудня
Малоцінні і швидкозношувані предмети	Один раз на рік, 1 листопада
Готова продукція	Щомісячно
Сировина і матеріали, запасні частини, матеріали для ремонтів, тара і тарні матеріали, будівельні матеріали і обладнання, інші матеріали	1 листопада звітного року
Розрахунки з дебіторами та кредиторами	Два рази на рік
Грошові кошти, грошові документи, цінні папери та бланки суворої звітності	Один раз на квартал
Розрахунки за платежами в бюджет та за іншими обов'язковими внесками і платежами	Один раз на квартал
Поточні біологічні активи	Один раз на рік

Відповідно до наказу керівника, для проведення інвентаризації має бути скликана інвентаризаційна комісія, до складу якої входять керівники і спеціалісти окремих підрозділів, а також представники бухгалтерії та інші досвідчені працівники, які добре знають об'єкт інвентаризації, поточні ціни та спеціалізуються на первинному обліку. Варто зауважити, що перед проведенням інвентаризації матеріально відповідальна особа має надати розписку щодо належного оформлення всіх господарських операцій, які були зареєстровані за даним об'єктом інвентаризації [37].

Отже, вирішення раніше визначених питань щодо організації бухгалтерського обліку на ПСП «Слобожанщина Агро» дасть змогу більш ефективно організувати процес збору та обробки інформації необхідної для

оперативного прийняття управлінських рішень, а також для точного і достовірного відображення даних у фінансовій та податковій звітності. Проведення інвентаризації дозволять оперативно оцінити систему їх обліку, визначити можливі недоліки та порушення у відображенні господарських операцій щодо їх наявності та руху, факти нестач, сформулювати рекомендації та пропозиції щодо покращення системи обліку на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Організація бухгалтерського обліку відіграє важливу роль у побудові безперебійної роботи облікового персоналу на підприємствах будь-якої форми власності. У той час облікова політика виступає інструментом комунікації між персоналом щодо документального оформлення господарських операцій, правильного відображення їх у бухгалтерського, податкового та управлінського обліках, перелічує допустимі методи та методики обліку оборотних та необоротних активів, визначає коло відповідальних осіб за відповідні ділянки бухгалтерського обліку, тощо.

Тож проведений теоретичний аналіз дав змогу сформувати єдину думку про необхідність функціонування та періодичного оновлення облікової політики для точного та достовірного відображення господарських операцій, а також для дотримання єдиного процесу оформлення документів.

Наступним етапом дослідження став практичний аналіз організації бухгалтерського обліку на ПСП «Слобожанщина Агро». Такий аналіз показав, що 2018 рік став перехідним етапом підприємства до формування звітності за міжнародними стандартами. Фінансові показники діяльності за останні три роки зростають відповідно до збільшення кількості реалізованої продукції. На підприємство функціонує відділ бухгалтерії, який налічує 9 посадових осіб, обов'язки між якими розподілено відповідно до ділянок облік на яких такі ведуть. Щодо облікової політики, то така фактично на підприємство було створена у 2018 році у відповідності до вимог та методів міжнародних стандартів, проте юридично ще не набрала своєї сили. З огляду проблеми та перспективи розвитку організації бухгалтерського обліку нами були запропоновані напрями удосконалення такого процесу, впровадження яких у перспективі позитивно вплине на фінансові показники діяльності ПСП «Слобожанщина Агро» та об'єднає процес обліку між всіма структурними підрозділами, полегшить роботу персоналу. Необхідністю є вдосконалення автоматизації облікового процесу на підприємстві та застосування

ліцензійного програмного забезпечення так, як це полегшить роботу підприємства. Тому для вирішення даної проблеми пропонуємо програму для використання на підприємстві «Дебет плюс».

Вирішення проблемних аспектів щодо організації бухгалтерського обліку на ПСП «Слобожанщина Агро» дасть змогу більш ефективно організувати процес збору та обробки інформації необхідної для оперативного прийняття управлінських рішень, а також для точного і достовірного відображення даних у фінансовій та податковій звітності. Проведення інвентаризації дозволять оперативно оцінити систему їх обліку, визначити можливі недоліки та порушення у відображенні господарських операцій щодо їх наявності та руху, факти нестач, сформулювати рекомендації та пропозиції щодо покращення системи обліку на підприємстві

Отже, проведений аналіз показав, що організація бухгалтерського обліку є необхідною умовою ефективного функціонування підприємства та комунікації всіх структурних підрозділів ПСП «Слобожанщина Агро».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дерев'янюк С. Формування облікової політики на підприємстві. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2007. №12. С. 2-10.
2. Литвин Ю.Я. Організація бухгалтерського обліку, контролю і аналізу в сільському господарстві: [підручник] / [Ю.Я. Литвин, В.М. Олійник, М.С. Палюх, М.В. Семчишин]; за ред. засл. діяча науки і техніки України, академіка АН вищої школи України Ю.Я. Литвина. – Тернопіль: «Тернопіль», 1998. – 376 с.
3. Войналович О.П. Організація бухгалтерського обліку: теоретико-методичні засади: дис. ... канд. екон. наук: 08.06.04 / О.П. Войналович; Національний аграрний університет. – К, 2006. – 189 с.
4. Кондраков Н.П. Бухгалтерский (финансовый, управленческий) учет: [учебник] / Н.П. Кондраков. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 448 с.
5. Кузьмінський А.М. Організація бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: [підручник] / [А.М. Кузьмінський, В.В. Сопко, В.П. Завгородній]; за ред. А.М. Кузьмінського. – К.: Вища шк., 1993. – 223 с.
6. Литвин Ю.Я. Организация бухгалтерского учета в сельском хозяйстве / Ю.Я. Литвин, В.А. Полторадня. – К.: Издательское объединение «Вища школа», 1977. – 176 с.
7. Сушкевич А.Н. Организация бухгалтерского учета в субъектах хозяйствования / А.Н. Сушкевич. – Мн.: Ред. журн. «Пром.-торговое право», 2004. – 252 с.
8. Мардус Н.Ю., Брік С.В. Аспекти організації обліку і фінансової звітності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2014. Вип. 9, ч. 6. С. 219–222.
9. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. С. 373.

10. Гангал Л. С. Організація та методика обліку у забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. 2005. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4467> (дата звернення: 06.12.2021).

11. Н.Л. Правдюк. Облік і фінанси АПК [Електронний ресурс] / Н.Л. Правдюк. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4467>.

12. Михайловина С. О., Матрос О. М. Облікова політика аграрних підприємств як дієвий механізм регулювання бухгалтерського обліку. *International Scientific Journal «Internauka»*. URL: <http://lib.udau.edu.ua/bitstream/123456789/6847/1/15541212232266.pdf> (дата звернення: 07.12.2021).

13. Тесак О. В., Барановська С. П. Формування облікової політики підприємства в системі управлінського обліку. *Інфраструктура ринку*. 2020.

14. Данилишин Б. Нова державна підтримка агропромислового комплексу – шлях в нікуди. *LB.ua*. URL: https://lb.ua/economics/2016/04/07/332278_nova_derzhavna_pidtrimka.html (дата звернення: 07.12.2021).

15. Коваль Н. І. Методичні аспекти облікової політики для різних типів сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. 2013. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2555> (дата звернення: 07.12.2021).

16. Л. М. Васільєва. ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ [Електронний ресурс] / Л. М. Васільєва. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: http://visnikkrnu.kdu.edu.ua/statti/2019_4_2019-4-40.pdf.

17. О.О. Бойко. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА В УПРАВЛІННІ АГРАРНИХ КОРПОРАЦІЙ [Електронний ресурс] / О.О. Бойко. – 2018. – Режим доступу до ресурсу:

<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32305/1/%D0%9E%D0%9F%D0%97%D0BC.pdf> –

18. Крючковська Т. О. Формування облікової політики сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2015. № 20. 78-80. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/20_2015/14.pdf (дата звернення: 06.12.2021).

19. Податковий кодекс України. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 07.12.2021).

20. Дерев'янка С. Формування облікової політики на підприємстві. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2007. №12. С. 2-10.

21. Сільське господарство в Україні | DLF attorneys-at-law. *DLF attorneys-at-law | Ukrainian Law Firm*. URL: <https://dlf.ua/ua/silskogospodarstvo-v-ukrayini/> (дата звернення: 15.12.2021)

22. Приватне сільськогосподарське підприємство "Слобожанщина Агро" Фінансова звітність за рік, що закінчився [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://imcagro.com.ua/images/docs/PSP_SA/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%.pdf

23. AGROXY - IT рішення в АгроТоргівлі , АгроЛогістиці, зберіганні та переробці агропродукції. URL: <https://agroxy.com.ua/company/privatne-silskogospodarske-pidприємство-slobozansina-agro> (дата звернення: 14.12.2021).

24. Облікова політика: як запровадити й змінити [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ips.ligazakon.net/document/DG190125>.

25. Облікова політика підприємства [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: Облікова політика підприємства <https://buhplatforma.com.ua/article/6018-qqq-17-m1-13-01-2017-oblkova-poltika-pdprimstva-za-yakim-standartom>».

26. Влада Карпова, к. е. н., експертка, ЛІГА:ЗАКОН. Облікова політика підприємства: головні моменти [Електронний ресурс] / Влада

Карпова, к. е. н., експертка, ЛІГА:ЗАКОН – Режим доступу до ресурсу: https://bz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/BZ009635.

27. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bdo.ua/uk-ua/services-2/consulting/ifrs>.

28. О.О. Воротніков. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА [Електронний ресурс] / О.О. Воротніков – Режим доступу до ресурсу: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/4402/1/%D0%92%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2.pdf>.

29. О. І. Мельник. Організація бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / О. І. Мельник – Режим доступу до ресурсу: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5013/1/Orhanizatsiya%20bukhhalters%27koho%20obliku_kurs%20lektsiy.pdf.

30. ПСП "Слобожанщина Агро" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://imcagro.com.ua/ua/dlya-investorov/zvitnist-pidpriemstv-v-ukraini/psp-slobozhanshchyna-ahro>.

31. В.Б. МОССАКОВСЬКИЙ. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ [Електронний ресурс] / В.Б. МОССАКОВСЬКИЙ – Режим доступу до ресурсу: <https://magazine.faaf.org.ua/shlyahi-udoskonalennya-obliku-u-silskogospodarskih-pidpriemstvah.html>

32. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЩОДО БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.3/177.pdf>.

33. Грабовенко О.А. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА: НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ [Електронний ресурс] / Грабовенко О.А., Варчук О.А. –

Режим доступу до ресурсу:
<https://economics.net.ua/files/science/oblik/2016/35.pdf>.

34. Дебет плюс [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<http://www.debet.kiev.ua/description>.

35. Н. В. Винниченко,. ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ [Електронний ресурс] / Н. В. Винниченко,, А. С. Лінська, – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5987>.

36. Графік документообігу [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://studfile.net/preview/9474184/page:7/>.

37. Інвентаризація [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: Інвентаризація <https://buhplatforma.com.ua/article/7425-rchna-nventarizatsya-2019> Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення: 07.12.2021).

38. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 07.12.2021).

39. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи». *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text> (дата звернення: 07.12.2021).

40. Про затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text> (дата звернення: 07.12.2021).

41. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1315201-06#Text> (дата звернення: 07.12.2021).

42. МЕТОДИ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ У СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2013/13.pdf.

43. Плікус І.Й. Визначення справедливої вартості методом теперішньої вартості [Електронний ресурс] / Плікус І.Й., Ганус І.С, Новак К.С.. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/134.pdf

ДОДАТКИ

Додаток А

SUMMARY

Baga A.V. Organization of accounting at a private agricultural enterprise. – Master's qualification thesis. Sumy State University, Sumy, 2022

The work examines the essence of accounting and the peculiarities of the formation of the accounting policy of agricultural enterprises. An analysis of the activity of the agricultural enterprise and the peculiarities of the accounting policy and methodical and organizational and technical aspects of the organization of accounting was carried out. The main goal of this study is to study the theoretical foundations of the organization of accounting at agricultural enterprises in order to determine ways to improve such a process in the practical activities of the enterprise

Keywords: Order on accounting policy, accounting, control, analysis, agriculture, biological assets.

АНОТАЦІЯ

Бага А.В. Організація обліку на приватному сільськогосподарському підприємстві. – Кваліфікаційна магістерська робота. Сумський державний університет, Суми, 2022 р.

У роботі досліджено сутність обліку та особливості формування облікової політики сільськогосподарських підприємств. Проведено аналіз діяльності підприємства сільськогосподарської галузі та особливості облікової політики і методичні та організаційно-технічні аспекти організації бухгалтерського обліку. Основною метою цього дослідження полягає у дослідженні теоретичних засад організації бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах для визначення шляхів удосконалення такого процесу у практичній діяльності підприємства

Ключові слова: Наказ про облікову політику, облік, контроль, аналіз, сільське господарство, біологічні активи.

Додаток Б

Таблиця А – Шляхи удосконалення облікової політики ПСП

«Слобожанщина Агро»

Елементи	Визначено на 01.01.2021	Необхідно додати
Оренда	<p>Визначення того, чи є угода угодою орендою або містить її ознаки, ґрунтується на суті угоди на дату її здійснення: чи залежить виконання угоди від використання конкретного активу або активів або передає угода право на використання активу. Платежі з оренди визнаються рівномірно як витрати в звіті про сукупний дохід протягом усього терміну оренди</p>	<p>Активи на право користування повинні бути визнані у сумі, що дорівнює зобов'язанню з оренди, скоригованій на суму будь-яких попередньо сплачених або нарахованих лізингових платежів, пов'язаних з цією орендою. Зобов'язання з оренди обчислюється як теперішня вартість усіх несплачених платежів за договором оренди на дату визнання. Виключення складають договори оренди, строк дії яких менше 12 місяців.</p>
Визнання доходу	<p>Дохід від договорів з клієнтами визнається, коли контроль над товарами або послугами передається клієнту і оцінюється в сумі, що відображає відшкодування, право на яке підприємство розраховує отримати в обмін на ці товари або послуги. Дохід відображається за вирахуванням податку на додану вартість.</p> <p>Підприємство здійснює аналіз на відповідність чотирьох ступеневій моделі обліку договорів з клієнтами наступним чином: 1. Договори укладаються із зазначенням усіх основних пунктів укладених домовленостей (сторони договору, предмет, його кількість та ціна, умови поставки та оплати, обов'язки та права сторін). Укладання договору є підтвердженням готовності сторін виконувати свої зобов'язання. Кожен договір з клієнтом обліковується окремо. 2. Договори укладаються окремо на продаж товарів та надання послуг з чітким описом предмету</p>	<p>Додати п'ятий ступінь. Визнання доходу відбувається наступним чином: - <i>Продаж товарів</i>. Момент визнання доходів збігається з моментом передачі права власності на товари згідно з умовами постачання за договором (зазвичай на основі міжнародних умов торгівлі – Incoterms), коли клієнт отримує істотні ризики та винагорода від володіння товарами, а підприємство отримує право на платежі за доставлені товари. При експорті товарів дохід визнається датою оформлення ВМД.</p> <p>- <i>Надання послуг</i>. Основним видом послуг, що надаються підприємством, є послуги з очищення, сушіння та зберігання сільськогосподарських культур. Дохід від таких послуг визнається на основі нарахування, виходячи з вартості конкретних послуг, обсягів сільськогосподарських культур, що обслуговуються, та днів в роботі.</p>

	<p>договору, тому завжди можливо визначити зобов'язання щодо виконання. 3.Ціна операції визначається як ціна договору, є фіксованою і не містить змінних величин. Договори з клієнтами не містять будь-яких істотних компонентів фінансування. 4.Якщо договори з клієнтами передбачають кілька зобов'язань для виконання, ціна операції розподіляється на кожне окреме зобов'язання по виконанню на основі співвідношення цін по кожній окремій операції продажу.</p>	<p>Дохід від надання інших послуг визнається за п'ятиступінчатою моделлю за умови підписання/погодження з контрагентом Акту приймання - передачі виконаних робіт (наданих послуг). Дохід від таких послуг визнається на основі нарахувань, виходячи з вартості за конкретну послугу, що обумовлена в договорі про надання послуг</p>
Знецінення активів	<p>На кожну звітну дату балансова вартість активів компанії переглядається на предмет визначення наявності ознак зменшення корисності. У разі якщо такі ознаки існують, проводиться оцінка очікуваного відшкодування активу. У тих випадках, коли неможливо оцінити суму очікуваного відшкодування окремого активу, компанія оцінює суму очікуваного відшкодування одиниці, яка генерує грошові потоки, до якої належить такий актив</p>	<p>Сума очікуваного відшкодування визначається як найбільша з двох величин: справедливої вартості активу за вирахуванням витрат на продаж і вартості його використання. Збитки від знецінення визнаються у випадку, якщо балансова вартість активу або одиниці, яка генерує грошові потоки, перевищує його суму очікуваного відшкодування. Втрати від знецінення визнаються у звіті про сукупний дохід.</p>

Додаток В

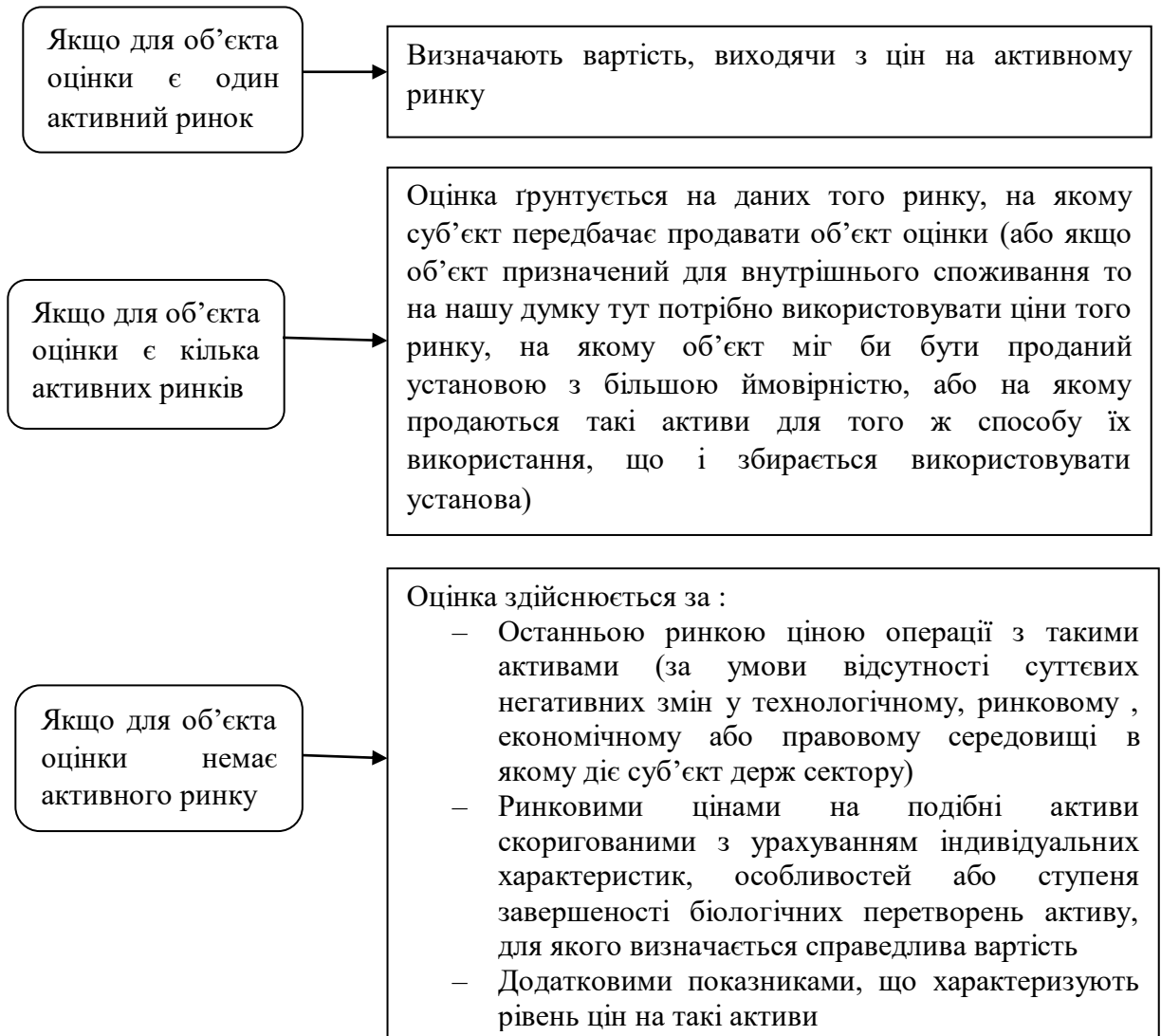

Рисунок Б - Порядок визначення справедливої вартості для біологічних активів

Додаток Г

Таблиця В– Елементи облікової політики щодо біологічних активів

Елементи облікової політики	Альтернативні варіанти	Коментар
Об'єкт бухгалтерського обліку	– вид біологічних активів; – група біологічних активів – Сорт біологічних активів	Обираючи стратегію «максимізації прибутку», у розпорядчому документі про облікову політику варто передбачити елементи облікової політики, що забезпечують «зменшення» витрат підприємства: максимально можливий строк корисного використання довгострокових біологічних активів; прямолінійний метод нарахування амортизації
Строк корисного використання біологічних активів	Визначається підприємством самостійно залежно від тривалості використання в запланованих цілях або можливого часу отримання від них сільськогосподарської продукції, додаткових біологічних активів (робіт, послуг)	Вартісно-орієнтоване управління, спрямоване на «зростання» витрат підприємства, тому у розпорядчому документі про облікову політику варто обирати один із «прискорених» методів нарахування амортизації
Перелік і склад статей калькулювання собівартості продукції, пов'язаних	Встановлюється підприємством самостійно, виходячи із галузевих особливостей та потреб управління	Залежно від обраної підприємством стратегії управління можна «збільшувати» або «зменшувати» вартість біологічних активів, що відображуються у балансі за рахунок методики встановлення справедливої вартості біологічних активів і сільськогосподарської продукції
База розподілу загальновиробничих витрат рослинництва	Встановлюється підприємством самостійно	
Методи нарахування амортизації біологічних активів, що обліковуються за первісною вартістю	– прямолінійний; – зменшення залишкової вартості; – кумулятивний;	